

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hóra ——— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 187. szám.

Csütörtök, augusztus 18.

A király.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, augusztus 18.

Páratlanul ritka és lélekemelő ünnepe van a magyar nemzetnek: fölönt királyának áldásos életének nyolcvanadik évfordulójához ért. Az egész világ fejedelmei a legőszintébb tisztelettel üdvözlik e napon az agg uralkodót; gyermeki odaadó szeretettel és hódolattal köszöntik népes családjának fenséges tagjai; kettős birodalmának sok milliónyi népe buzgó imát küld az Ég Urához, hálát adni, hogy ily kivételesen hosszú életkort, meg nem fogyatkozott testi és szellemi erőben engedett I. Ferenc Józsefnek, s még számos évet minden földi jóval kérni számára.

Az ő korában rég pihen és nyugalmat élvez más, aki megéri. De az államfő helyzete ebben is kivételes; az uralkodás joga és kötelessége élethossziglan tart, megpihenés nélkül. És a népek sorsának legfelsőbb intézése határtalanul nagyobb föladat minden más közszereplésnél. És I. Ferenc József élete és uralkodása különösen gazdag volt rendkívüli eseményekben, alig legyőzhető nehézségekben. És I. Ferenc József úgy viselte el ezeket az eseményeket, úgy küzdötte le a nehézségeket, hogy népei magukban is, a külföldhöz, egymáshoz és ő hozzá való viszonyukban is megerősödve, boldogan állják körül trónja számolyát; ő pedig nemcsak legalkotmányosabb uralkodó, de egyuttal legelső munkása nagy birodalmának, ma is, nyolcvan éves korában.

Ez ad mostani ünnepelésünknek kiváló, minden más jubileumot messze túlhaladó jelentőséget. Az alkotmányosság ünnepe ez, a király és a nemzet benső egyetértésének örömmünnepe, a Gondviselésnek szentelt hálaadó ünnep, a minden akadályon s az időn is győzedelmeskedő munkásság diadalünnepe. Mindezeknél fogva és mert a legelső magyar embernek szól, kiválóan lelkes ünnepe a magyar nemzetnek is.

A magyar épp oly föltétlen hiva a királyság eszméjének, mint a király személyének. Ezt a meg nem ingatható nagy hűséget sokan félreértették; azt mondták rá, hogy az öngyűkösségig lojális; azt is mondták rá, tudatlanul vagy ellenségesen, hogy meghunyászkodó és szolgálékü. Pedig a magyar királyhűségnek az erkölcsi világ másik oldalán van a gyökere; hű azért, mert megbízható s azért hódolattal teljes épp, mert magabecsülő. Rendületlenül bizik a királynak hozzá való hűségében, amit a legodaadóbb hűséggel tart belső kényszerűségnek viszonzni; hódolata pedig első sorban a saját szuverénitása megtestesítőjének szól a maga hatalmát és nagyságát tiszteli a király személyében is. És minthogy jelenlegi királyunk személye királyok között is kimagasló s világszerte mély tisztelet tárgya és mint-hogy hozzávaló viszonyunk épp most lett egészen összhangzatossá: semmi okunk sincs mérsékelni, tompítani lojális érzelmeink önkéntes megnyilatkozását s nem teljes örömmel ünnepelni nyolcvanadik születésnapját nemzeti ünnep gyanánt.

Fel a szívekkel!

A magyar nemzet történelme évszázadok óta össze van forrva egy hatalmas uralkodó családdal. Állandó és tökéletes boldogság a nemzeteknek épp úgy nem jut osztályrészül a földön, mint az egyes embernek. Árpád népe ugyan-

csak sok kemény megpróbáltatáson ment keresztül ezer éven át. De nehéz küzdelmeink közepette, annyi véres, nemzetbontó királyválasztás után valóságos jótémény volt ránk nézve egy nagy család állandósulása a trónon és különös szerencsénk I. Ferenc József uralkodásának kivételesen hosszú tartama, egy végtelenül bölcs, jóságos és nagy államférfi Szent István örökében, Deák Ferencnek, a haza bölcsének, a hatvanhetes müben koronás munkatársa, aki megérhette korszakos művének teljes sikerét, ellenpróba után is tökéletes beválását és megszilárdulását hosszú jövődö politikájának biztos alapjaként. Boldog király, aki ezt megérhette és fényes pályájára a legnagyobb megelégedéssel tekinthet vissza, mert biztosította birodalma sorsát és nem muló emléket emelt magának népei szívében.

Boldog az a kormány is és minden elismerésre méltó, amely szerencsés inspirációval vette ki részét a király és a nemzet egymás megértésének a létrehozásából. De legboldogabb mégis a nemzet, hogy ünnepelheti a nagy királyt, hogy okoskodó elménk megnyugvással hagyja helyben szívünk érzelmeit, hogy úgy egész lélekkel örülhetünk, együtt örülhetünk hűn szeretett ősz uralkodónkkal.

Vajha sokáig örülhessünk még együtt, vajha sokszor ünnepelhessük még születésének évfordulóján! Adja meg neki királyok királya, amit még megadhat; hosszabbítsa meg évei sorát a lehetőség szélső határáig; tartsa fenn fizikai és szellemi frissességét, elméje bölcsességét, szíve nemes derűjét. Kerülje el őt baj, gond és vizály; a legtisztább megelégedés, zavartalan boldogság sugarai aranyozzák be élete alkonyát. És mert az ő fennkölt mondása szerint „csak boldog népnek lehet boldog fejedelme“, minél tovább leljen gyönyörűséget hű magyar nemzete fejlődésén, amint ez a nemzet királyát áldva, érte lelkésülve, vele egybeforrva tör fel-tarthatatlanul előre világhivatása utain!

Torontálmegye hódolata a királynak.

Nagybecskerek, aug. 18.

Országszerte különös kegyelettel és diszszel ünneplik a mai napot: a király nyolcvanadik születésnapját. Az egész ország hangos az ünnepi beszédektől, a hódolattól, a harangzugástól s kétségtelen, hogy még a legrepublikánusabb érzelmű embernek sem lehet szava ma ez ellen az ünneplés ellen, mert az agg király pátriarkális kora, kiváló emberi és uralkodói erényei, tehát az ember és az uralkodó egyaránt tiszteletet érdemel mindenki előtt.

Ebben együttérez és egyformán gondolkodik Magyarország minden polgára és ha mindentől eltekintve, csak a jövő titkos mélyére gondolunk, mindnyájunknak ebben az országban csak egy kívánságunk lehet, hogy még sok-sok éven át üdvözölhesse Magyarország augusztus 18-ikán Első Ferencz József magyar királyt.

*

Az országos ünnepségből természetes, hogy teljes mértékben kivette részét Torontálmegye és székhelyének Nagybecskereknek közönsége is s a mai évforduló alkalmából a szokottnál nagyobb

diszszel és hódolattal ünnepelte a királyt. A vármegye diszközgyűlése, Jankó Ágoston alispánnak ott elhangzott férfias, szép, igazi magyar ünnepi beszéde, a vármegye törvényhatóságának dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző kiváló tollából kikerült tömör, magvas és lendületes hódoló fölirata mindenképpen méltó a ritka naphoz. Kellőképen kiegészítették ezt a többi ünnepek, az istentiszteletek, a kivilágítás, a külsőségek is, úgy, hogy méltóbban és megfelelőbben ünnepelni nem lehetett.

Az évforduló jelentőségét banális volna sok szószaporítással itt még fejtegetni s azért minden további szó nélkül adjuk itt az ünnepségek lefolyását.

Az előestén.

A király születésnapjának tegnapi előestéjén mozgalmas és színes képe volt Nagybecskereknek. A kánikulai hangulat eltűnt, a kihalt város megnépesedett, megeléknült s mire az estj homály leszállt a városra s kigyultak a házakban a gyertyák és villamoskörték, zajosak lettek az utcák s megteltek a sétáló közönség nagy seregével.

Nyolc óra után gyultak ki a különböző világitó testek a házak ablakaiban s különösen a Ferenc József-tér, valamint a Hunyady utca szép látványt nyújtottak. Legjobban ragyogtak a középületek és legfőképpen a vármegyeháza, a melynek hatalmas oszlopos erkélyét a király kivilágított arcképe díszítette lombfűzerekkel körülvéve s azonkívül még számtalan színes villamos körtével körülragyogva. Igen szép látványt nyújtott az amerikai oldalán a törvényház hatalmas épülete, a melynek száz meg száz ablaka tündöklött fényben. A Hunyady-utcaról meg kell említenünk az Eisenstädter cég kirakatát, mely szintén fényesen volt kivilágítva s a kirakatban a király földiszított arcképét helyezték el.

A kivilágítás kezdetével egyidőben pedig megkondultak a harangok s fél órán át zúgtak az ünnepi estében a nyolcvanéves uralkodó tiszteletére. Közben a vármegyeháza előtt a cigányzene játszott, a plébánia-templom tornyának erkélyéről pedig toronyzene gyönyörködtette a közönséget. A templomi zene- és énekkar énekelte és játszotta fönn a magasban a Himnuszot, meg a Szózatot, amely mély hatást tett a leont nyüzsgő közönségre.

Kilenc óráig tartott a kivilágítás, az esti színes és fényes kép, amely rövid, egynehány órára szinte nagyvárosias képet nyújtott s azután lassanként elsötétedtek az ablakok, kioltották a világitó testeket, a közönség szétszórt s ismét rátkborult a kisvárosi csöndes nyári éjszaka...

A mai nap.

A mai nap, korán reggel újra ébredt a mozgalmasság. A hivatalok feketéltek az ünnepi öltözetektől, a kaszárnyákban ragyogott a csákó, a fényesre kintitított gombsereg, fészeken simult a tisztokra és bakákra az extraruha és csillogtak a félelmes Manlicherek. Kilenc óra felé pedig vonultak a hivatalokból, a kaszárnyákból a róm. kath. plébánia felé az ünneplő hatóságok, megszaporodva a többi közönséggel, hogy részt vegyenek az ünnepi misén.

Az ünnepi mise.

Delelőtt 9 órakor kezdődött az ünnepi mise a róm. kath. plébánia-templomban, amely zsufolással megtelt a hatóságok fejeivel, tisztviselőkkel, élükön a vármegyei élet vezetőivel, dr. Delligmanics Lajos főispánnal és Jankó Ágoston alispánnal, valamint nagyszámu közönséggel. A templom előtt föllállott a helybeli honvédszázalaj,

mely Ver mes Gyula százados vezényletével adta a mise alatti disztüzet.

A misén, amelyet Magyary Pál pápai kamarás, apátplébános végzett fényes segédlettel és nagy díszszel, a templomi zene- és énekkar Gruber miséjét adta elő kiváló szabatosággal. Gradualera Leitz „Stella Maris” című szerzeményét énekelte szépen Gintner Mariska k. a. klarinett és énekkar kísérettel, offertóriumra pedig Beriol „Adante”-ját adta elő hegedűn Grif fel Nándor écskai káplán művészi esen. Előadta továbbá az egyházi kar Schieder Mayer Te Deum-ját, majd végül Erkel Ferenc Himnuszának hatalmas akkordjai zendültek föl.

Ünnepi istentiszteletek voltak azonkívül a többi templomokban is. Így már tegnap este az izr. templomban, ahol dr. Klein Mór főrabbi, ma délelőtt pedig az ev. ref. templomban, ahol Szalay József lelkész, az ág. ev. templomban, ahol Jeszenszky Nándor lelkész és a gör. kel. templomban, ahol Sztraity György eszperes végezték az istentiszteletet, beszédekben és imákban hódolva a nyolcvanéves uralkodónak.

A vármegye diszközgyűlése.

A hivatalos ünnepek főaktusa a vármegye székházában folyt le. Itt is már külsőleg meglátszott, hogy nem mindennapi gyülekezés színhelye ma a vármegyeháza. A külsőleg földiszitett és föllobogozott épület belsejében is különös dísz uralkodott. A kapuját pompás délszaki virágokkal és fákkal díszítve, a lépcsőkön puha szőnyeg fut föl, ugyancsak külön díszítve a vármegye székházának díszterme.

A mise végeztével a vármegye tisztikara, a törvényhatósági bizottság tagjai, a többi hatóságok és nagyszámu közönség fölvonult a megyeházára, hogy részvegyen az ünnepi diszközgyűlésen.

A főispán megnyitója.

Tíz óra után dr. Dellimanics Lajos főispán elfoglalta az elnöki széket s a következő lendületes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Torontál vármegye közönségének hagyományos királyhűsége hozta össze a mai napon a vármegye törvényhatóságát. És amidőn összejött, hogy az emberi és uralkodói erényekben gazdagon bővelkedő, dicsőségesen uralkodó királyunkat, első Ferenc Józsefet igaz szívvel üdvözölje, a törvényhatóságot köszöntve a diszközgyűlést megnyitom. Egyben fölkérem a mai ülés díszszónokát, Jankó Ágoston alispán urat, hogy mondja el ünnepi beszédét. (Éljenzés.)

Az alispán ünnepi beszéde.

Jankó Ágoston alispán szólásra emelkedve a következő beszédet mondotta:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Ritka eset, hogy a vármegye önkormányzati testülete csupán azért ül össze, hogy ünnepeljen, — de az a nap, amelyen dicsőségesen uralkodó királyunk születésének 80-ik évfordulóját tölti be, olyan esemény, amidőn ösztönszerűleg keressük a formát, hogy iránta táplált őszinte hálaérzelmeinknek és alattvalói hűségünknek minél ünnepélyesebben kifejezést adhassunk.

A népek és államok életében az a szervező, összetartó és vezető erő, mely a fejlődésnek és a tökéletesbülésnek elengedhetlen természetes feltétele, abban a kiváltságos egyénben talál megtestesülést, akit vezérnek, fejedelemmé, császárnak vagy királynak nevezünk és akit fölöttünk álló, mindnyájunkat irányító hatalomnak ismerünk el.

A magyar nemzet a királyi méltóságban találta meg azt a szervező, fentartó és vezető tekintélyt, amely állami szervezetének életet és erőt ad; a szent koronában gyűjtötte össze annak a jognak és hatalomnak teljesességét, melylyel az uralkodót alkotmányos államszervezete alapján felruházta és a korona viselőjében, a király személyében jut kifejezésre mindaz a tisztelet, ragaszkodás és hűség, amelylyel évezredek államszervezésünk monarchistikus formája és a szent korona iránt viseltünk.

A király személyének szentségében és sérthetlenségében nyilatkozik meg a szent korona által képviselt eszmének magasztos volta és az a közmegegyezőség, mely alkotmányos szervezkedésünknek alapját képező monarchistikus formát helyesnek és jónak ismeri.

A király személyének kultusza a magyar nemzet politikai és hazafiai erényeinek a kifejezője; — az a tisztelet, szeretet, hódolat és ragaszkodás, a melylyel a magyar nemzet apostoli királyának föltek iránt viseltetik, hazaszeretetünknek alkotó eleme, erejének kifejezője és állami létünknek egyik leghatalmasabb oszlopa.

Eddig az oszlopig is felcsapkodnak olykor

a politika csipős hullámai, de alkotmányos, állami életünknek nem lehetnek olyan viharai, a melyek azt megengedni képesek volnának.

Az isteni Gondviselés különös kegyelmének kell tartanunk, hogy éppen abban az időben adott nagy uralkodót, a midőn a legválságosabb történelmi alakulások rázkódtatásai alkalmasak voltak arra, hogy nemzeteket teremtsenek és nemzeteket temessenek el.

Dicsőségesen uralkodó királyunkat I. Ferenc Józsefet Szent István, Könyves Kálmán, Nagy Lajos és Hollós Mátyás nagy alakjainak társaságába illeszti majdan a történelem igazságos ítélete.

Szinte csodálatos az a lojalitás, a melylyel a király legendaszerű alakját népei körülveszik.

Az alattvalói hűség és rajongó hódolat ily általánosan és áhitatszerűen a királyi méltóság és a korona által képviselt eszmének csakis oly személyesítője iránt nyilvánulhat, mint amiód dicső királyunk, akiben az önfeláldozásig menő kötelességtudás, a nemes és lovagias rendíthetlen jellemzárdság, az emberi szenvedélyeken felülemelkedő pártatlan igazságszeretet, az indulatok nem ismerő jóság, a melegszívű emberszeretet és az előrelátó bölcsesség oly nagy mértékben van összehalmozva, hogy ezen kiváló érényeinél fogva, vezér és fejedelem lenne ő az emberek között akkor is, ha szent István koronája nem övezné dicső homlokát.

Az a 62 esztendő, amely időn át a ma 80 éves király Magyarország és Ausztria sorsát intézte, Európa újabb kialakulásának mozgalmas korszaka volt.

Sok nehéz küzdelmet kellett megvívnia; a királyi korona sokszor változott át töviskoszorúvá és számtalanszor vérezte meg nemes homlokát. De a sok megpróbáltatás nem tudta őt elcsüggeszteni, ki tudott emelkedni az armányok tengereinek hullamaiból is, sőt e küzdelmek még inkább kifejlesztették és tökéletesítették emberi és uralkodói erényeit.

Az ifju uralkodónak, akiben elsínté ellenséget látott a magyar nemzet, később teljes bizalommal tettük fejére szent István koronáját; és e bizalmunkban nem csalatkoztunk, mert kiváló erényei a legjobb és legalkotmányosabb uralkodóvá avattak.

Fenközt gondolkodásmódja és igazságszeretete megnyugtatta aggodalmainkat, atyai jósága kiengesztelt és megnyerte szívünket, bőséges tapasztalatain magnóvekedett bölcsessége szelíd mérséklője lett vágyainknak, rendíthetetlen alkotmány tisztelete és kiváló egyéniségének Európa határain is túl terjedő tekintélye támogatója és erős védelmezője lett helyes és jogos törekvéseinknek. Sőt midőn erőnkben elbizakodva, nem hallgatva intó szavára, talán nagyon mohón indultunk neki ideáljaink megvalósításának, minek következtében a talaj megindult alattunk, amikor azt hittük, hogy a szíve elfordult fölünk és gyengeségünk tudatára ébredve, már majdnem az önképes pusztulás felé rohantunk, akkor is ő nyújtott felénk segítő kart és rendíthetetlen alkotmánytiszteletével legagyobb ellenségünkől: önmagunktól védelmezett meg bennünket és reá vezetett ismét arra az útra, amelyen haladva az ő atyai jóakaratu védelme alatt, nyugodt békességben gyarapodhatunk.

Az ő személye az a tűzhely, amely köré testvéreként gyülekeznek az ország népei, amelynek melegénél a legádázabb politikai ellenfelek is békességben találkoznak.

Az ő magasan álló személye népeinek vágyait és kívánságait az emberi szenvedélyektől megisztitva veszi elfogadatlán bírálatt alá, az ő cselekedetei már mentek az emberi gyöngeségekétől.

Az Isten kiváló kegye gyámolít bennünket, hogy szellemi és testi erejének teljes épségében oly sokáig megtartja számunkra azt az uralkodót, aki szinte gondviselészerűen van hivatva arra, hogy ezt a sokat zaklatott szegény hazánkat a nagy nemzetközi politikai alakulások veszedelmei ellen megvédelmezze, képessé tegye, hogy az európai nagy nemzetek számbeli és kulturális erejükkel szemben megállhassuk helyünket és elérhessük állami életünk legfőbb ideáját: az egységes, erős, hatalmas és önálló Magyarországot.

Adjunk tehát hálát a magyarok Istenének és amidőn nagy uralkodónk hűséges népeinek számos milliói országoszerete hálamákat zenének, alakuljon át a közügyek és csarnoka is isten templomává, melyből őszinte fohász száll az Egek miődeható Urához, hogy: Áldd meg Isten, tartsd meg Isten jóságos, bölcs királyunkat, I. Ferenc Józsefet!

Az alispán főlemelő, komoly, férfias, szép beszédét zugó éljenzés követte, amelynek lecsillapulta után az alispán indítványozza, hogy a törvényhatóság üdvözlétét megfelelő felirattal tolmácsolja a királynak és azt juttassa a trón számolyához. (Helyeslés.)

Az elnök főispán fölkéri dr. Vincze hidy m. főjegyzőt, hogy a föliratot adja elő.

A hódoló felirat.

Dr. Vincze hidy Ernő m. főjegyző fölolvassa a feliratot, amely egész terjedelmében így hangzik:

Császári és apostoli királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk!

Az isteni gondviselés iránt való hála érzete tölti el lelkeinket ma, amidőn ünnepi közgyűlésünkre seregettünk egybe, hogy Felséged születésének 80-ik évfordulóját ünnepeljük.

Hálások vagyunk azért, mert Felségedet nekünk adta s hálások, mert népe millióinak szerencséjére, számunkra meg is tartotta.

Nem csak öröklött hűségünk megingathatatlán ereje, nemcsak az a hagyományos és mindenekfelett való tisztelet, mely a magyar nemzetet királyának szent és sérthetetlen személvéhez fűzi, ébreszti fel bennünk ezen érzületet, de azon szilárd tudat is, hogy nemzetünk legujabbkori fejlődését, erejének megizmosodását, hatalmának növekedését annak köszöni, jövő reményeit abból meríti, hogy Felséges Urunk, jó királyunk feltek homlokán ragyog Szent István dicső koronája.

Imát rebeg ma minden magyar ajak, királyá üdvért fohászodik ma minden magyar szív. S amint zsolozsmáink emelkednek fel a magas ege be, kell, hogy azok, az egymást megértő szívek delej erején odaszálljanak Felségedhez is s kell, hogy királyi lelke megérezze a rajongó, az önfeláldozó szeretetnek ama forró hullámain, melyek magyar nemzeté há szívéből feléje özönlének.

Felséges Urunk!

A magyar nemzet, amely Felséged dicső eleit önkaratából, szabadon választotta királyává, ez elhatározásának következményeit minden körülmények között levonta. Jó és rossz időkben a balsors csepásai, a hatalmas ellenség csábígéretei közepette, amidőn minden ingott egész világrészünkben, egy dolog nem ingott meg soha: azon törhetetlen hűség, melylyel a nemzet megkoronázott királyá iránt viseltetett.

Eleinknek ez a közmondásos hűsége él bennünk, az utókorban is. S még fokozzák ezen érzelmeinket, azon hódolatra készítő lelki fenség, azon fejedelmi nagy erények, melyek Felséged személyéből áradnak felénk.

Mi magyarok büszkék vagyunk királyunkra, kinek bölcsességét, igazságosságát, erzülete nemességét és csudás önmérsékletét hódolva isméri el egész Európa. Mi bámulattal tekintünk fel annak lovagi alakjára, ki az anyag-eivies világ közepette megőrizte azon hagyományokat, melyek kiváltságos magas helyzetből kisugározva, felemelőleg hatnak magára a nemzetre is. És mi érezzük, hogy igazság az, ha a történelem már életében nagy királyaink közé sorozza őt.

Ez érzelmeinkben, e fölfogásban egy az egész nemzet. Nincs osztály, pártfelekezet, mely kivételt képezne. Nincs magyar hazafi, ki hazája sorsát, helyzetét, hivatását megfogadni képes, ki ne áldaná a sorsot, hogy királyi Felséged erejének teljes birtokában értesse meg e mai évfordulót.

S a magyar nemzet e közörméből különös bensőséggel kérünk részt magunknak, mi Torontál vármegye közönsége. Mi, kik itt a török hódoltság, a volt temesi bánóság sikjain fokozottabban érezzük azt a melységeen fontos kapcsolatot, mely államunk egységét, erejét és tekintélyét a határokon túl is, Felséged magasztos személyével köti össze.

Alázattal kérjük Felségedet, engedje meg, hogy szíveink ezen megnyilatkozását kifejezhettük legyen.

S esdve kérjük az Egek hatalmas Urát, hallgassa meg egy szerető, hű nemzet imáját s tartsa, óvja, áldja meg jó királyunkat!

A főjegyző szerkesztette művészi formájú tömör és mindent kifejező föliratot a törvényhatóság hosszantartó lelkes éljenzéssel tette magáévá, majd az elnök főispán indítványára a közgyűlés köszönetet szavaz Jankó alispánnak magas színvonalu beszédéért, dr. Vincze hidy főjegyzőnek pedig a szép föliratért.

Ugyancsak az elnök főispán indítványára az alispán beszédét egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe iktatják, a föliratot pedig a belügy-miniszter utján a királyhoz juttatják.

Miután a közgyűlés jegyzőkönyvét mindjárt hitelesítettnek mondják ki, dr. Dellimanics Lajos főispán azzal a fohászszal rekeszti be a diszközgyűlést, hogy az isteni Gondviselés még sokáig éltesse a királyt úgy az egész haza, mint szűkebb hazánk, Torontál vármegye üdvére.

Vezetőszeretet játszik az élelmiszer szakmában a Maggi cég s annak készítményei aránylag rövid időn belül az egész világot meghódították. Vállalatait ott találjuk a legtöbb országban, így Franciaországban: Páris, Belgiumban: Brüsszel, Németországban: Berlin és Szingen, Svájcban: Kempttal, Ausztriában: Wien és Bregenz. Fiókjai vannak: Budapest, Pétervárot, Helsingforsban, Stockholmban, Christiániban, Kopezhágában; vezérügynökségei: Londonban, Amsterdamban, Barcelonában, New-Yorkban stb.

HIREK.

A közig. bizottság ülése. Torontálvarmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta augusztus havi rendes ülését dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

A pénzügyigazgatók köréből. A m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére a király Kovách Lajos pénzügyi tanácsost, balassagyarmati pénzügyigazgató-helyettest és dr. Lipovniczky Károly pénzügyi tanácsos, lipótszentmiklósi pénzügyigazgató-helyettest pénzügyigazgatókká kinevezte. Lan ger Lajos kir. tan., veszprémi pénzügyigazgatónak állandó nyugalmaztatása alkalmából sok évi hü és buzgó szolgálatai elismeréséül a III. osztályú vaskorona-rendet adományozta, Kac z v i n s z k y Kálmán kir. tan., beszteczebányai pénzügyigazgatónak pedig nyugdíjazása alkalmából negyven évet meghaladó sikeres és buzgó szolgálata elismeréséül legfelsőbb megelegedését fejezte ki. Ugy az új pénzügyigazgatók, mint a nyugalomba vonultak huzamosabb ideig működtek a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál is.

Előleptetések a pénzügyigazgatóságnál. A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál Ap or István p. ü. igazgató-helyettest pénzügyi tanácsossá, Kirchnopf Sándor és Bogdán Béla segédtitkárokat p. ü. titkárokká, Dankó Károly fogalmazót p. ü. segédtitkára, Szilvássy István kat. fogalmazót pedig kataszteri segédtitkára nevezte ki.

Izr. istentisztelet. A nagybecskereki izr. templomban a péntek esti istentisztelet fél 7 órakor kezdődik.

Esküvő. Buzolich József nagybecskereki fogtechnikus hatfőn vezette oltár elé neh. Judrikovics József nagyikindai kereskedő bájós és szeretetreméltó leányát, Stefánia t. A polgári esküvőt délelőtt tartották meg a nagyikindai áll. anyakönyvi hivatalban. Délután pedig a róm. kath. templomban volt az esküvő, amelyen díszes vendégsereg vett részt.

A szinügyi bizottság ülése. Torontálvarmegye szinügyi bizottsága tegnap délután 5 órakor dr. Dellimanic Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Jankó Ázoston, dr. Végh Lajos, Mavér Rezső, dr. Pollák Győző és dr. Keller Béla. Utóbbi mint a bizottság titkára. A bizottság a tegnapi ülésen tárgyalta Issekutz Aurel krassoszőrényi alispán, ügyvezető előknek a kerületi választmány összehívására vonatkozó átiratát, amelyre nézve a szinügyi bizottság javasolja, hogy a választmányi ülés szeptember első felében tartassék meg Temesvárott.

A nőegyleti ovodából. A nagybecskereki jótékony nőegylet ovodáját a járványos gyermekbetegségek teljes megszűnése folytán a hatóság engedelmével f. hó 22-én ismét megnyitják.

Nyári mulatságok. A „Bégaszentgyörgyi Parkegylet” augusztus 20-án, a bégaszentgyörgyi parkban, Szentgyörgyi (Schnur) Ignác budapesti zeneakadémia tanár, a M. kir. Operaház tagja és neje Szentgyörgyi Ignacné zongoratanáró közreműködésével táncos és egyéb szórakoztatásokkal egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: Déután: 1. díjtételezés. 2. díjővészlet. 3. tombola. Kezdeté délután 3 órakor. Este: 4. hangverseny, kezdeté este pontban fél 9 órakor. 5. ezt követi a tánc. Belépő díj: Délután nincs, este személyenként 1 korona. Kedvezőtlen időjárás esetén az esti mulatságot a Társaskör helyiségeiben tartják meg. A hangverseny műsora: 1. a) Nocturne de Chopin (P. Sarasate), b) IV. csardajelenet (Hubay). Hegedűn előadja: Szentgyörgyi Ignác ur, zongorán kíséri: Szentgyörgyi Ignacné urnő. 2. Magyar ábránd. Zongorán előadja: Szentgyörgyi Ignacné urnő. 3. Melodrama. Szavaija: Schneider Béla ur (Nagybecskerek), zongorán kíséri: Szentgyörgyi Ignacné urnő. 4. a) Gavott (Rameau), b) Menuett (Mozart), c) Menuett (Bethoven) hegedűn előadja: Szentgyörgyi Ignác ur, zongorán kíséri: Szentgyörgyi Ignacné urnő. 5. Rhapsodia (Gaal), zongorán előadja: Szentgyörgyi Ignacné urnő. 6. a) III. Magyar ábránd (Huber K.), b) A kanári madar (Poliabin), hegedűn előadja: Szentgyörgyi Ignác ur, zongorán kíséri: Szentgyörgyi Ignacné urnő.

A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak augusztus hó 20-án (Szent István napján) a Korona-szálló összes termeiben táncvigalmat rendeznek. Kezdeté este fél 9 órakor. Belépő-díj: személyjegy 1 kor. 20 fill., elővételben 1 korona. Csakidjegy 3 korona, elővételben 2 kor. 50 fillér. Jegyek kaphatók: Benő Testvérek uraknál, a rendezőknel, valamint az esti pénztárnál. Az estélyen megjelenő hölgyek kelleme ajándékot kapnak.

A Nagyikindai Athletikai Club augusztus hó 21-én a „Nemzeti Szálló” összes helyiségeiben a folyó hó 20. és 21-én rendezendő Dél-magyarországi kerületi athlétikai viadalán résztvevő zágrábi és a délmagyarországi athléták tiszteletére hangversenynyel egybekötött zártkörű

táncmulatságot rendez. Műsor: 1. Énekel: Bánert Livia, zongorán kíséri: Klébinder Jenő. 2. Szaval: Bandity Micó. 3. Éneklőzár, előadja: Teleky Sándor, zongorán kíséri: Serb István. 4. Monolog, előadja: Kácsér Margit. 5. Énekel: Popovits Darinka, zongorán kíséri: Ugrinov Jovánka. 6. Kettlen beszélnek: Kandell Lili és Deák Zoltán. 7. Szerb népdal egyveleg, zongorán előadja: Serb István. — Tánc reggelig.

Értesítés. Az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egylet helybeli szövetkezete közli tagjaival, hogy azok a tagok, akik az 1910—1911. tanévben iskolába járó gyermekeikért tansegélyért folyamodni akarnak, ebbeli kérvényeiket az elnök-nél f. évi szeptember hó 20-ig adják be. Kérvényül az elnök által díjmentesen kiszolgáltatandó nyomtatvány használandó. Csak oly tagok folyamodhatnak, akik 1907 évi január hó 1-je előtt óta tagok. A kérvényhez csatolandó: az 1909—1910. évi iskolai bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, igazolvány arról, hogy a tanuló az 1910—1911. tanévre beiratott és az előadásokat látogatja, tagsági jegy, végül életbiztosításnál az utolsó díjnyugta.

A Szent István ünnepnap alkalmából a magy. királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett vasut, valamint kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsiszállyára nézve Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelte áron menettérti jegyek adatait ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus 18—20. napjain — az utóbbi napon azonban legkésőbb délelőtt 9 óráig Budapestre érkező — valamennyi személyszállító vasúthoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 5. napon éjféltől lejár. Megjegyeztetik azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak f. évi augusztus hó 20-án délután történhetik; korábbi visszatérés esetére a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakításának sem menet-, sem jévetkor nincs helye. Gyermekek számára külön kedvezmény nem engedélyeztetik. Budapest, 1910. július hó 13. Az igazgató helyett: Alex, főfelügyelő. (8—X.7)

Megbüntetett kofák. Említettük már, hogy a rendőrkapitányság mostanában szigorúan ügyel arra, hogy a kofák elővásárlással ne idézhessenek elő mesterséges drágítást az élelmickek, tejáruk és baromfiáraknál. A rendőrség az elővásárláson tettenért kofákat esetről-esetre szigorú pénzbírsággal bünteti s legutóbb Lambity Dusan, Radovancev Draga, Sztanity Zsiva, Sztanity Zsiváné, Minkov Jecáné, Illin Lyubica és Kozlovacska Katica nagybecskereki kofákat Reitter Oszkár rendőrkapitány tiltott elővásárlásért 40—40 kor. pénzbírsággal sújtotta.

Tolvaj kereskedőség. Klein Gyula nagybecskereki rőföskereskedő feljelentést tett a csendőrségen, hogy Dankulov Voja nevű segédje hosszabb idő óta állandóan lopkodta az árakat. A csendőrség a nyomozás folyamán kiderítette, hogy a hülden segéd a lopásokat már évek óta rendszeresen űzi s Dankulov maga is bevallotta, hogy számítása szerint eddig mintegy 700 korona értékű árut lopott gazdájától. A tolvaj kereskedőségét a csendőrség átadta a királyi ügyészségnek, mely lopás büntetőért megindította ellene az eljárást.

Országos vásár. Hódmezővásárhely község előjárósága hirdetmény útján közli a nagybecskereki rendőrkapitánysággal, hogy a legközelebbi országos vásárt ott szeptember hó 2. és 3-ikán fogják megtartani. Az országos vásárra vérsmentes területről és szabályszerű járattal mindenféle állat felhajtható.

**Tévedés azt hinni hogy a poloskák petéik-
kel ki nem írthatók.** Ha a Löcherer Cimexin poloskairtót használjuk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerárában Nagybecskerek és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 576—2017

TÁVIRATOK

A király nyolcvanadik születésnapja.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Magyarország és Ausztria minden népe nagy kegyelettel és ünneppésséggel ülte meg ma a király nyolcvanadik születésnapjának évfordulóját. A monarchia legutolsó zugában is megemlékeztek a ritka évfordulóról s a kisebb-nagyobb ünnepektől zajos volt az egész birodalom. Legnagyobb arányú volt az ünneppésség természetesen Ischlben, ahol a király nyaral s azután a két birodalom fővárosában, Budapesten és Bécsben, majd pedig a monarchia városaiban és más központjain.

Ischlben.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, fényes és nagy mozgalmasságu napjai vannak most Ischlnek a király 80-ik születésnapja alkalmából. Tegnap óta ragyogó udvari élet uralkodik itt. Jelen vannak az összes főhercegek és főhercegnők, nyüzsg a sok udvari, állami és katonai méltóság s a legutolsó zugig tömve van Ischl a mindenfelől idegyülekezett vendégektől. Összesen 60 főherceg és főhercegnő van jelen. Egy részük tegnap este, más részük pedig ma reggel érkezett. Tegnap este ragyogó kivilágítás volt. Egész Ischl tündéri fényben uszott, a közeli magaslatocon pedig hatalmas örömtűzek lobogtak. Kedves része volt az ünneppésségnek tegnap este a király villájában az a némajáték, a melyet a király unokái adtak elő. Ugyiszólván egész Ischl a késő éjjeli órákig talpon volt s jóval éjjel után lett csak csönd. Ma reggel 8 órakor az ischli templomban csendes mise volt, a melyen csak a király s az udvar tagjai vettek részt. Utána a király leányai és unokáinak az üdvözlése következett. 10 órakor volt az ünnepi mise, a melyet dr. Hittmayer linzi püspök végzett fényes segédlettel. Az istentiszteleten részt vett az egész udvar, valamint nagyszámu előkelőség és közönség, akik belépő jeggyel jutottak a templomba. A mise után szűkebbkörű díjnéur volt, majd pedig fél 12 órakor a királyi család tagjai kisebb csoportokban a király elé járultak üdvözlésre. Délután fél 3 órakor volt az ischli nagy gyógyteremben a diszebed.

Budapesten.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budapesten szintén nagy ünneppésséggel ülték meg az uralkodó 80-ik születésnapját. Ugyiszólván az egész város fel van lobogóva. Reggel 5 órakor hangos zenezóval az egész helyőrség kivonult a Vérmezőre, ahol Schreiber Vilmos tábornagy vezényletével díszszemle volt. A díszszemle, amely 8 órakor kezdődött, óriási közönség jelent meg. Délelőtt 10 órakor a budavári Mátyás-templomban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyet Kobl Medárd püspök végzett díszes segédlettel. Az istentiszteleten megjelent a kormány részéről K h u e n Hédervár gróf miniszterelnök és Székely Ferenc igazságügyminiszter. Ott voltak azonkívül az összes polgári és katonai hatóságok fejei, valamint nagyszámu közönség. A mise után K h u e n miniszterelnök a miniszterelnöki palotában a polgári és katonai hatóságok küldöttségeit fogadta, akik a király születésnapja alkalmából

Szép, szebb, legszebb lesz az a hölgy, aki a világhírű Hajós-féle Aradi Ibolya-Crémel használja.

Varázsszerű gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget és mindenemü arc-tisztatlanságot.

Minden hölgy, aki a csodacrémet csak egyszer használja, el van ragadtatva annak kitűnő hatásától.

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságu tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Crémel tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában Arad.

Nagybecskereken: MELKUHN DEZSŐ ur drogueriájában, továbbá minden nagyobb 434—20.19 gyógyszerárában.

szerecskévántaikat tolmácsolását kérték a miniszterelnöktől.

A hivatalos Budapesti Közlöny mai száma ünnepies formában, finom papíron jelent meg, első oldalán a király arcképével, azonkívül lendületes cikket is közöl a hivatalos lap a királyról. Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli a király kegyelmi tényét, amelylyel az uralkodó 20 felségsértésért és izgatásért első ízben elítélte megkegyelmezett.

Bécsben.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ott hasonlóképpen nagy disszidáció és fényes hódolatok a királynak. Reggel 8 órakor a Schmelzen nagy díszszemle volt Albery báró tábornagy parancsnokságával, amelyen az egész bécsi helyőrség résztvett. 9 órakor ünnepies hálaadó istentisztelet volt az Augustinusok templomában, azonkívül az összes bécsi templomokban voltak ünnepi istentiszteletek.

A bécsi ünneplésnek volt egy újdonsága is, tudniillik a hódoló-röpülés. A hódoló-röpülést Warhalowsky aviatikus végezte, aki 5 óra 20 perckor szállt fel repülőgépen Wienerneustadtban s 6 óra 10 perckor érkezett Bécsbe. Itt többször körülrepülte a szent István-templom tornyát azután visszazállt Wienerneustadtba.

Az ünneplő birodalom.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugy Magyarország, mint Ausztria minden vidékén különös ünnepek voltak a király születésnapja alkalmából. Magyarország összes törvényhatóságai diszgyűléseket tartottak és hódoló feliratokat intéztek az uralkodóhoz.

A miniszterelnök kitüntetése.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király 80-ik születésnapja alkalmából Kuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

Az igazságügyminiszter a miniszterelnöknél.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Székely Ferenc igazságügyminiszter tegnap délután látogatást tett Kuen-Héderváry gróf miniszterelnöknél, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

Erődy főispán marad.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint hivatalosan jelentik, a miniszterelnök Erődy marostordai főispán lemondását nem fogadta el. A miniszterelnök biztosította Erődnyt bizalmáról és utasította őt, menjen vissza s teljes energiával vezesse tovább a vármegye ügyeit. Mint politikai körökben beszéltek, a miniszterelnök kijelentette volna, hogy ha a megyei ellenzéknek ez nem volna elég, a király elé viszi az ügyet s Erődnyt meghivatja udvari ebédre.

A király születésnapja miatt tőzsde zárva.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Hirdetések.

5344/1910. sz. Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött czrepajai (Torontálm.) községi **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket, eddigi szolgálataikat, életkorukat, a szerb nyelvbeni jártasságukat és az 1900: XX. t. c. 3. §-ában előirt minősítésüket igazolva, hozzám folyó évi **szeptember 1-ig** nyújtsák be.

A segédjegyző fizetése 1000 korona, lakbér 200 kor. és 3 öl kemény tűzifa.

Antalfalva, 1910. évi augusztus 9.

662-22

Zsirus, főszolgabíró.

1033/1910. sz.

Bóka község előljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Bóka községében egy **kat. nyilvántartói állás** 960 kor. évi fizetés mellett lesz betöltendő.

Az állás azonnal elfoglalható.

A jegyzői teendőkhöz, de különösen az adó és kataszteri ügyek kezelésében teljes jártasság és a szerb nyelv ismerete megkívánatik.

Bóka, 1910. évi augusztus 10.

666-33

Az előljáróság.

BÉRBEADÓ LAKÁS.

A Toldy Ferenc-utcában (Amerikavárosrészt), a csendőrkaszárnya közelében

egy újonnan épített házban

4 szoba, konyha, mosókonyha s a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-től kiadó. — Bővebbet

Palkó Sándor járásörmesternél

Nagybecskerek (csendőrlaktanya.)

679-82

621/1910. sz.

Kunszöllös község előljáróságától.

Árverési hirdetmény

Kunszöllös község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 100. és 203. öi. számú ugynevezett **malomházak** folyó évi **augusztus 24-én d. e. 9 órakor** Kunszöllös község tanácstermében nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodában, a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Kunszöllös, 1910. évi augusztus 10.

677-22

Községi előljáróság.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

DIÁKOK! Az iskolaév megkezdése előtt szerezzétek be külön a diákok részére a „Torontáli cipőgyár”-ban készített **cipőszükségleteiteket**, valamint **ing, gallér, nyakkendő, harisnyáitokat**

Benó Testvéreknél azelőtt **KORITS A. F. Nagybecskerek.**

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.